

det. Man kunne kombinere det med lokal forarbejdning af fisk.

Det, vi foreslår, er altså, at man fremmer forsyningen af frisk fisk, og at det kommer med som et punkt under § 7 A.

Desuden vil vi for landbrugsdelens vedkommende sige, at vi mener, det er vigtigt, at LØJ – Landsforeningen for Økologisk Jordbrug – sidder i udvalget, og vi synes, at det simpelt hen skal udvides fra 7 til 8 medlemmer. Det økologiske landbrug løser en lang række af de nuværende problemer med forurening og dyrevelfærd, og der er stort behov for støtte til en sådan udvikling.

Under forudsætning af, at de to punkter kommer med i lovforslaget, kan Enhedslisten godt støtte det.

(Kort bemærkning).

Ole Donner (DF):

Med dette lovforslag – hvis det gennemføres – indføres der jo en hjemmel i produktudviklingsloven til at yde tilskud til forsøgsfiskeri og markedsføring og en lang række andre ting.

Det er sådan, at Dansk Folkeparti principielt er imod, at der ydes tilskud, og derfor er vi også kritiske over for lovforslaget. Vi mener, at fiskeriet er styret stramt politisk med regler og restriktioner, og vi burde nok snarere ændre på nogle af de forhold, hvis vi havde mulighed for det. Derfor er vi som sagt kritiske over for lovforslaget, men det kan måske ændres under udvalgsarbejdet. Vi ser i hvert fald frem til udvalgsarbejdet.

Fødevarerministeren (Henrik Dam Kristensen):

Jeg bemærkede også en åbning denne gang fra hr. Ole Donner. Nu var det ordet kritisk, der blev anvendt, så heller ikke her ser det jo helt umuligt ud.

Jeg vil gerne takke for den overvejende positive modtagelse, som lovforslaget har fået. Der er en række spørgsmål, som egner sig bedst til udvalgsbehandlingen. Jeg vil gerne fremhæve, at forslaget om at inddrage den primære fiske-rikssektor under produktudviklingsloven jo bl.a. skal ses på baggrund af de krav, der i dag stilles til fødevarersektoren.

Selv om rammer og vilkår inden for de forskellige dele af fødevarersektoren i en række henseender er forskellige, ja, så stilles der jo de samme høje krav til bæredygtighed, produktionsmetoder osv. Der er også redskabsteknologi, som er i en voldsom udvikling. Her ser vi

danske virksomheder spille på det internationale marked; med lovforslaget giver vi dem også endnu bedre muligheder.

Alt i alt: Tak for modtagelsen. Også her vil vi fra ministeriets side bestræbe os på at svare på udvalgets spørgsmål, så vi hurtigt kan få lovforslaget behandlet.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 26:

Forslag til folketingsbeslutning om sikring af sunde levnedsmidler af høj kvalitet.

Af Jens Vibjerg (V) og Lene Espersen (KF) m.fl. (Fremsat 22/10 97).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Fødevarerministeren (Henrik Dam Kristensen):

En gang imellem kan man som minister godt være lidt spændt, når der kommer beslutningsforslag fra forskellige partier. Jeg har en gang imellem oplevet, at de efterfølgende kan være sådan lidt problematiske at håndtere.

Men jeg må sige, at jeg er meget, meget glad for det beslutningsforslag, som er kommet i dag. Jeg har næsten ikke kunnet vente til den dag, hvor det skulle behandles. For her er jo virkelig mulighed for et stort, bredt, dejligt dansk nationalt kompromis, når det gælder vore fødevarer. De intentioner, som beslutningsforslaget er gennemsyret af, deler regeringen til fulde.

Jeg vil gerne sige helt klart til forslagsstillerne: Vi er glade for det, for nu kan vi jo forvente – går jeg ud fra – med de forslag, som der ligger fra regeringens side på det her område i den kommende tid, at her er der mulighed for store, brede forlig på det vigtige område, som handler om sikkerheden for vores fødevarer. De intentioner, der ligger her, synes jeg er utrolig spændende.

Nogle enkelte kommentarer til nogle af dem: Forslagsstillerne ønsker en begrænsning i brugen af tilsætningsstoffer, således at det kun er stoffer, der er vitale for sundhed og sikkerhed, der må anvendes. Et sådant godtagelseskriterium, skal jeg understrege, er en meget kraftig opstramning af de gældende regler. En strikt anvendelse af et sådant kriterium er selvfølgelig sundhedsmæssigt fornuftig, men vil betyde en væsentlig begrænsning i den nuværende fødevarerproduktion, f.eks. vil samtlige farvestoffer, herunder almindelig kulør til brun sovs, falde uden for dette kriterium.

Fødevarerindustrien vil formodentlig finde, at forslaget er meget vidtgående. Jeg kan i den forbindelse fastslå, at regeringen selvfølgelig målrettet arbejder for den størst mulige begrænsning af tilsætningsstoffer. Det er også i overensstemmelse med den motiverede dagsorden, som blev vedtaget af Folketinget den 16. april 1996. Her slås det fast, at tilsætningsstoffer kun må anvendes, hvis det sundhedsmæssigt er uden betænkeligheder, hvis forbrugeren ikke bliver vildledt, hvis der er teknologisk behov for at anvende stofferne og dette behov ikke realistisk kan opfyldes på anden måde. Brugen af tilsætningsstoffer er jo som bekendt reguleret på Fællesskabsniveau, og derfor er det som udgangspunkt kun de tilsætningsstoffer, der er opført på EU's positivliste, som er tilladt.

Den restriktive holdning, som der her bliver givet udtryk for fra V's og K's side, har fuld opbakning fra regeringen.

Forslagsstillerne ønsker en udfasningsplan for de antibiotiske vækstfremmere, så de helt afvikles over en årrække. Jeg skal ikke her trætte med den diskussion, vi har været igennem om antibiotiske vækstfremmere, bare konstatere to ting:

Jeg oplever, at V og K er enige med regeringen i det langsigtede mål, som handler om, at vi i EU og internationalt skal få fjernet vækstfremmere, og det fortsætter vi med. Så glæder jeg mig da over, at jeg nu tilsyneladende kan få et bredt politisk flertal til at få gjort en ekstraordi-

nær indsats, når det gælder Danmark. Jeg kan oplyse, at regeringen meget hurtigt vil komme med et forslag, som pålægger vækstfremmere en afgift og dermed forhåbentlig minimerer forbruget i Danmark. Her kan jeg også være fuldstændig enig med Venstre og De Konservative. Det har en meget høj prioritering for regeringen, så tak for det.

Beslutningsforslaget er som sagt på mange områder i overensstemmelse med de ting, som regeringen har sagt.

Mærkning er også et område, og efter min opfattelse har forbrugerne ret til at få oplysninger om de fødevarer, som de køber, og der er en stigende interesse hos forbrugerne for at få oplysninger, der besvarer spørgsmål som, hvordan varerne er sammensat, hvordan de er fremstillet, og hvor de kommer fra.

Det frie valg og tilliden til de fødevarer, vi spiser, bygger jo på ærlighed og på letforståelige oplysninger om varerne. Varedeklarationernes oplysningsværdi bør forbedres. Regeringen vil derfor fortsat arbejde for en styrkelse af reglerne, f.eks. således, at forbrugerne får præcise informationer om fødevarernes sammensætning. De skal have oplysninger om, hvilke mængder der er af de enkelte dele i fødevarerne og oplysninger om varens oprindelse og fremstillingsdato, og næringsdeklarationer skal fremgå af mærkning, hvor det er relevant.

Varemærkningsbestemmelsen om fødevarer er også EU-harmoniseret, og således har vi ikke mulighed for at indføre et dansk krav, som ligger ud over bestemmelserne, men også her vil vi sammen med V og K fortsætte den meget ambitiøse linje.

Ernæring er jeg enig i er et vigtigt område, men også her må jeg påpege, at der er sket en række ting, når det gælder ernæringsundervisningen, der bliver prioriteret forholdsvis højt i det nuværende uddannelsessystem. Lad mig nævne et par enkelte eksempler: Hjemkundskab dækkedes således fra 4. til 7. klassetrin, og det findes som valgfag i de ældste klasser. Ifølge den vejledende læseplan arbejdes der med madlavning, måltider, kost, levnedsmidler, hygiejne og forbrug. Der er tale om et bredt fag, hvor ernæringslære har en fremtrædende plads og inkluderer kostberegning, kostplanlægning, kostanbefalinger m.v.

På de grundlæggende social- og sundhedsuddannelser er ernæringslære obligatorisk, og der skal gives eleverne viden om hovedprincipperne i sammensætningen af en ernæringsrigtig

kost til personer i forskellige arbejdsgrupper. På det naturvidenskabelige område findes levnedsmiddelluddannelsen både på bachelor-, diplom- og kandidatniveau, og hertil kommer en kandidatuddannelse i human ernæring.

Dyrevelfærd er et andet område, som har været til diskussion og ikke mindst accelererende her på det sidste. Det glæder mig oprigtigt, at V og K er enige med regeringen i, at dyrevelfærd skal sættes på dagsordenen. Det er jo et område, vi vil prioritere, og regeringen er meget positiv over for forslaget om en langsigtet handlingsplan for dyrevelfærd i landbruget. Jeg mener, det kan være et brugbart instrument, der kan være bidrag til at styre udviklingen inden for landbruget. Vi må hen imod øget dyrevelfærd og samtidig øge hastigheden af implementering af reglerne.

Jeg ser faktisk også det forslag som et signal om, at V og K er villige til at prioritere hensynet til husdyrene, også når der er tale om driftsøkonomien i landbruget. Også her er jeg sikker på, at vi kan nå nogle fornuftige fremadrettede løsninger.

Om regeringens teknologi vil jeg sige, at jeg er enig med forslagsstillerne i, at det er vigtigt med en tilbundsgående godkendelsesprocedure for de genmodificerede produkter, der slippes ud på markedet. Jeg tænker både på kravene til oplysninger fra de virksomheder, der ansøger om tilladelse til at anvende genmodificerede produkter til fødevarer, og på kravene til den vurdering, der skal foretages, før man eventuelt giver en tilladelse.

I forordningen om nye levnedsmidler og levnedsmiddelingredienser, der er trådt i kraft i foråret, er der forudsat fælles EU-retningslinjer på området. Disse retningslinjer er nu udarbejdet i en videnskabelig komité for fødevarer og offentliggjort i Kommissionens henstilling den 29. juni i år. Området med nye fødevarer udvikler sig hurtigt, og i Frankrig forudsætter retningslinjerne, at man vil tage disse op til revision i takt med udviklingen på området.

Men det med, at man i EU agter at følge retningslinjerne for godkendelsesproceduren op, må selvfølgelig ikke blive en sovepude. Vi skal selv i Danmark være så meget på forkant med disse problemstillinger, som vi har mulighed for. Vi bør sikre os, at vi udnytter den viden, vores forskningsinstitutioner har på området, maksimalt, og at vi styrker vores muligheder for at sikre en tværministeriel vurdering og en

koordinering af fremtidige tiltag på området på det tidligst mulige tidspunkt.

Forslagsstillerne ønsker bedre muligheder for at anvende genteknologi under forudsætning af, at der er streng offentlig kontrol, før et gensplejset produkt godkendes. Jeg håber, det betyder, at forslagsstillerne er enige med regeringen i, at sikkerheden ved de genmodificerede produkter må have højeste prioritet, og derefter kan vi så se på den erhvervsmæssige udnyttelse af teknologien.

Jeg er enig med forslagsstillerne i, at der er behov for en bredere information på området, men jeg synes, der mangler en vinkel i forslagsstillerne argumentation. Jeg er enig i, at de mange millioner kroner, der bliver satset på den bioteknologiske forskning, ikke må gå til spilde, men jeg finder det mindst lige så vigtigt, at borgerne ved hjælp af viden får et bedre grundlag for at foretage valget mellem genmodificerede og ikkegenmodificerede produkter, og jeg vil i den forbindelse også gøre opmærksom på den konference, som fandt sted i går.

Så er der functional foods. Forslagsstillerne ønsker bedre muligheder for at markedsføre funktionelle fødevarer. Fra producenterne side har der i de seneste år været et ønske om at kunne anvende sundhedsanprisning i markedsføringen af disse fødevarer. I den forbindelse må jeg gøre opmærksom på, at sundhedsanprisning ikke er tilladt i Danmark, selv om virkning kan dokumenteres, hvilket er i overensstemmelse med EU's mærkningsdirektiv. Jeg er klar over, at der er nogle lande, der fortolker mærkningsdirektivet lempeligere på dette område. Man må også forvente, at Kommissionen tager spørgsmålet om sundhedsansprisning op til drøftelse sammen med medlemsstaterne.

Regeringen er tilbageholdende over for en lempelse af forbudet mod sundhedsanprisning, fordi et sådant udsagn ofte vil give forbrugerne et skævt billede af et produkts samlede ernæringsmæssige værdi. Der vil være en tendens til at oplyse om de positive egenskaber og ikke de negative, så forbrugerne risikerer at få et forkert helhedsindtryk af varen.

Hvis der skal ske lempelser i forbudet mod sundhedsanprisning, må vi i hvert fald som minimum kræve, at udsagn er sundhedsvidenskabelig dokumenterede, at produkternes negative egenskaber samtidig oplyses, så forbrugerne får et samlet indtryk af produktets egenskaber, og at produkterne klart er en sundhedsmæssig fordel for befolkningen.

Regeringen er ikke principielt afvisende over for funktionelle fødevarer. I Fødevarerministeriets regi arbejdes der med det på flere områder og også i samarbejde med erhvervet. Der arbejdes bl.a. på forskningsniveau på at udvikle metoder til at vurdere de sundhedsfremmende egenskaber og virkningen ved forskellige fødevarerkomponenter. Men debatten har en tendens til at koncentrere sig om tilsætning af vitaminer og mineraler til produkter, som måske ikke alle udmærker sig i kostpyramiden.

Regeringens udgangspunkt er, at funktionelle fødevarer ikke kan erstatte en sund og varieret kost. Markedsføring af funktionelle fødevarer skal således ses i en større kostmæssig sammenhæng.

Kontrollen: Jeg deler fuldt ud ønsket om en offentlig regulering, der er enkel og ubureaukratisk. Regeringen fremsætter i begyndelsen af det nye år forslag til en ny samlet fødevarerlov. Denne nye fødevarernes grundlov samler og forenkler den nuværende omfangsrige fødevarerlovgivning. Forslagsstillerne peger på den uensartethed, hvormed levnedsmiddelkontrollen gennemføres i dag. Det kan naturligvis ikke være rigtigt, at man skal opleve en sådan uensartethed i kontroludøvelsen fra landsdel til landsdel. Det er hverken til gavn for forbruger eller erhverv, idet forbrugerne mister tillid til kontrollen, og erhvervet pålægges ulige konkurrencevilkår. Vi skal have en fødevarerkontrol, der er enstrengt, ensartet, effektiv og gennemskuelig. I den nye fødevarerlov vil regeringen derfor foreslå en forenklet kontrolstruktur med udgangspunkt i disse principper.

Det var det, jeg i første omgang kunne svinge mig op til at sige, og jeg vil slutte, som jeg startede, med det beslutningsforslag, som V og K har fremsat. Der er virkelig muligheder for, at et bredt flertal i Folketinget kan enes om en lovgivning i den kommende tid, som har dyrevelfærd og sunde, gode fødevarer som mærkesager, og man kan være helt sikker på, at man har regeringens fulde opbakning dertil. Vi fremsætter forslag på stort set alle områder i den kommende tid, og der ser det ud til, at vi kan få et meget bredt samarbejde i Folketinget.

Tove Lindbo Larsen (S):

Sikring af sunde levnedsmidler af høj kvalitet. Det kan faktisk ikke siges bedre. Det er en rigtig flot overskrift på en målbeskrivelse både for erhvervslivet og for forbrugerne, men over-

skrifter og pæne ord gør det selvfølgelig ikke alene.

Min første reaktion, da jeg læste forslaget, var, at nu er V og K da ude med reklamebilen med hr. Jens Vibjerg ved rattet. Men holder reklamen? Er den informativ? I så fald er den jo god nok.

Forslaget favner vidt fra produktion til forarbejdning, fra kontrol til detailhandel og til opprioritering af ernæringslære på uddannelsesområdet. I virkeligheden er der for den sags skyld stof nok til mange lovforslag, og for ikke at få en opposition for meget imod sig foreslår V og K, at alle forslag udarbejdes i samarbejde med landbrugserhvervet, fødevarerindustrien, detailhandelen og forbrugerorganisationerne.

Jamen det lyder jo, som om de omtalte emner aldrig har været politisk behandlet, og at organisationerne aldrig har beskæftiget sig med de omtalte emner. Det har de selvfølgelig, men er V og K kommet så langt i deres overvejelser, er der sket en holdningsændring, og det anser jeg for noget meget positivt.

De enkelte punkter vil jeg godt prøve at kommentere lidt. Socialdemokratiet har længe arbejdet for en begrænsning af tilsætningsstoffer, men problemet har været, at industrien har trukket i den modsatte retning. Den har ønsket en friere adgang til at bruge hjælpestoffer m.m. i fabrikationen, men der er ingen tvivl om, at forbrugerne og Socialdemokratiet ønsker færrest muligt tilsætningsstoffer.

Men det drejer sig ikke alene om dansk produktion. Det er, som ministeren har sagt, også et EU-anliggende. Anvendelsen af genteknologi må ske med overordentlig varsomhed, og vi må basere mange af vore handlinger på videnskabelige komiteers undersøgelser både i Danmark og i EU. Det lader det også til, at vi kan blive enige om.

Udfasningen af brugen af antibiotiske vækstfremmere er vi enige i, og ministeren har da også givet udtryk for, at det er noget, han er godt i gang med at gennemføre.

At vi skal være kritiske i brugen af genteknologi er helt åbenbart. Det er et område, som formentlig vil blive mere fremherskende i den kommende tid, og åbenhed over for og oplysning til forbrugerne er helt indlysende. Det er vi også enige i.

En forbedring af dyrevelfærden ligger os meget på sinde, og det glæder mig da, at også V og K har givet udtryk for det. Vi mener også, at

kravet fra forbrugerne til dyrevelfærd bliver stadig mere indlysende.

I forslaget ligger også ønsket om en bedre information til forbrugerne. Den sag er der arbejdet meget på i årenes løb, og da der nu tilsyneladende er et bredt flertal for, at vi fortsat skal prøve et finde frem til den klareste, den enkleste og den mest informative måde at gøre det på, så synes jeg, det er helt fint. Det er også et EU-anliggende, og det kunne vi da så måske bruge hele eftermiddagen til at snakke om, hvis vi ville gå i detaljer med mærkning.

Men vi har direktiver på området, og det må vi selvfølgelig også tage hensyn til. Somme tider får jeg det indtryk, at forslagsstillerne er helt uvidende om det indre marked. Det er de selvfølgelig ikke, og jeg ved, de lægger megen vægt på det.

Jeg kan ikke se andet, end at det nu må blive meget nemmere at føre forbrugerpolitik også i Europaudvalget med de holdninger, der her er givet udtryk for. Det er ikke altid, det går så let i det store Europa, men hvis vi kommer med nogle gode holdninger fra Danmark, som der er bred enighed om, kan det jo gå nemmere.

Men jeg synes, at man er lidt selvmodsigende med hensyn til anprisninger. Man må ikke være for streng i sine krav, men man skal samtidig beskytte forbrugeren mod vildledning og så i øvrigt ikke vildlede forbrugerne derhen, at de tror, det er lige meget, hvad de i øvrigt spiser, bare de spiser noget af det, der er anprisninger på. Så det er et område, som er meget følsomt.

Den sidste pind i forslaget drejer sig om klare retningslinjer for levnedsmiddelkontrollen og en effektivisering af den.

Det er der heldigvis forsket meget i i forvejen, og der foreligger mange tykke bøger om det, men lad os nu se fremad og blive enige om, at vi har god grund til at tro, at vi nu kan få en effektivisering og en mere ensartet kontrol på levnedsmiddelområdet, for det er overordentlig vigtigt, og vi kan glæde os over, at ministeren er på vej med et forslag herom.

Så hvis det bare drejer sig om, at alle de pæne ord skal omsættes i praksis, tegner det jo vældig godt for gennemførelsen af de initiativer, som fødevarerministeren vil fremkomme med i denne samling. Og efter dagen i dag ser jeg hen til, at vi kan fortsætte med et bredt samarbejde om en positiv forbrugerpolitik, som kan gavne både erhvervet og forbrugerne.

Mariann Fischer Boel (V):

Når Venstre og De Konservative fremsætter det her beslutningsforslag, er det for at fastholde Danmarks placering i den absolutte elite, når det gælder produktion af fødevarer af meget høj kvalitet, og jeg må derfor sige til Socialdemokratiets ordfører, at forslaget ikke bare er en form for reklamebil, men er væsentlig mere seriøst ment.

Danmark har jo en lang tradition for at producere fødevarer af høj kvalitet, og disse kvalitetsprodukter producerer vi endog i så store mængder, at det har en altafgørende indflydelse på hele vort lands økonomi og beskæftigelse.

Den danske levnedsmiddelproduktions kvalitet kommer til udtryk på flere forskellige måder: Vi har højniveaustatus på de mest krævede markeder som f.eks. Japan og USA, og vi er et af de få lande, der producerer kød helt uden brug af hormoner, og undersøgelser har jo også vist, at dansk frugt og dansk grønt har langt færre rester af pesticider end det, vi importerer fra udlandet. Men det er Venstres målsætning, at levnedsmidler skal være helt fri for rester af sprøjtemidler, og vi vil også fastholde forbudet mod brug af hormoner i den danske levnedsmiddelproduktion.

Og for at fastholde Danmarks førende position som producent af levnedsmidler af høj kvalitet er det nødvendigt, at der er en løbende debat om fødevarer og fødevarerproduktion, og her det er Venstres opfattelse, at den bedste måde at fastholde og forbedre den høje levnedsmiddelkvalitet på er ved at tage udgangspunkt i en bæredygtig produktion, dvs. en produktion, som sikrer de mest miljørigtige, de mest sundhedsvenlige og de mest økonomiske produkter, og her kan den integrerede produktion være et godt udgangspunkt.

Men også den økologiske produktion skal have sin plads, og i Venstre opfatter vi den økologiske produktion som et supplement til den øvrige levnedsmiddelproduktion. Og de økologiske varer ligger kvalitetsmæssigt på linje med andre danske levnedsmidler og er generelt af meget høj kvalitet, og der er vel ikke nogen tvivl om, at markedet for økologisk producerede varer vil være stigende i fremtiden.

I Venstre forudsætter vi også, at EU's landbrugsordninger i fremtiden vil blive tættere knyttet til en miljøvenlig produktion.

Nu er det jo sådan, at en god råvare er den første forudsætning for et godt slutprodukt, men hvis råvaren ødelægges, inden den når ud

til forbrugeren, har det jo i virkeligheden været fuldstændig omsonst at fremstille den, og derfor er det vigtigt at fokusere på levnedsmidlerne hele vejen igennem systemet, helt ud til forbrugers køkkenbord. For hvad er et oksehøjreb i virkeligheden værd, hvis det er sejt som sålelæder? Eller hakkebøffen, som svinde fuldstændig væk på panden, fordi den indeholder mere fedt end kød? Eller kødpølsen, der indeholder flere tilsætningsstoffer end kød? Eller kartoflerne, der er blevet grønne, fordi supermarkederne har ladet dem ligge i det stærkeste lys? Der er faktisk eksempler nok at tage fat på.

Landmændene kan blive bedre, forarbejdningsindustrien kan blive bedre, detailhandelen kan blive bedre. Ja, det er jo indimellem til at græde over, når man ser, hvordan fødevarerne bliver behandlet, fra de forlader landmanden, til de havner hjemme på vores køkkenbord.

Der er en lang række forskellige forhold, der påvirker vore fødevarer, og vi har i beslutningsforslaget forsøgt at formulere en række pinde, som vi finder væsentlige, men selvfølgelig kan der føjes flere til. Men jeg kan se på tiden, at jeg kun får mulighed for at tage fat i en enkelt af disse pinde.

I Venstre finder vi, at brugen af antibiotiske vækstfremmere er for stor, og derfor er det meget positivt, at landbrugserhvervet nu virkelig aktivt går ind for en hurtig og stærk begrænsning af brugen af antibiotiske vækstfremmere.

Og Venstres anbefaling til fødevarerministeren skal være, at han på den ene side understøtter erhvervets bestræbelser og på den anden side arbejder meget aktivt for, at der finder en udfasning sted i hele EU. Og det er vores opfattelse, at ministeren efterhånden må stå stærkt i bestræbelserne for at få udfaset brugen af antibiotiske vækstfremmere i hele EU, ikke mindst efter at WHO har anbefalet en sådan udfasning.

Lene Espersen (KF):

Jeg synes, det er meget positivt allerede nu, når jeg lytter til debatten, at høre både fødevarerministeren og Socialdemokratiet være så positive over for det initiativ, som Venstre og Det Konservative Folkeparti er kommet med. For det har naturligvis afgørende betydning for Det Konservative Folkeparti at finde frem til et bredt flertal i Folketinget bag disse ting, og det ville være synd, hvis vi på fødevarerområdet, der har så vital betydning ikke kun for de danske borgere, men også for den danske produk-

tion af fødevarer, skulle være nødt til at lave snævre forlig til den ene eller den anden side i stedet for at have et bredt flertal bag forslaget. Så jeg takker meget for ministerens tilkendegivelse på det helt overordnede plan.

I lighed med det, som Venstres ordfører gav udtryk for, er vores udgangspunkt, at det er af væsentlig betydning, ikke blot at vi bevarer fødevarer kvaliteten på et meget højt niveau i Danmark, men også at vi bevarer vores status som et af de førende lande, når det gælder vores eksport. Her tænker jeg ikke mindst på eksporten til Japan, for de japanske forbrugere er jo overordentlig kritiske med, hvilke fødevarer de vil købe, og lægger meget stor vægt på, at bakterieforekomster og den slags er på et absolut minimum, og det er jo på mange måder det allerbedste kvalitetsstempel, man kan give dansk produktion.

Jeg synes da også, det er værd at fremhæve en enkelt statistik, og det er vedrørende svineproduktionen. Her sidder Danmark rent faktisk på 20 pct. af verdenshandelen, hvis man rensrer alle interne markeder og alle EU-markeder fra. Det er en meget høj andel, og det vidner om, at vi i Danmark allerede er langt.

Men Venstre og De Konservative er altså gået sammen om dette forslag, fordi vi er blevet enige om, at man på nogle områder kan gøre endnu mere for at fremme en høj kvalitet og for at sikre sunde levnedsmidler.

Og vi har bl.a. foreslået en begrænsning af brugen af tilsætningsstoffer, og her synes jeg, det er værd at fremhæve, at vi i bemærkningerne til forslaget rent faktisk understreger, at der er tale om EU-regler. For det er jo ikke sådan, at Venstre og De Konservative her begynder at slække på den linje, vi hidtil har fulgt, og siger, at vi ikke vil følge EU-initiativer. Naturligvis vil vi det, men derfor gør det jo ikke noget, at Danmark presser på i EU-sammenhænge, og det er såmænd det, der er realiteterne i det første punkt, om man så må sige.

Også med hensyn til de antibiotiske vækstfremmere støtter vi fuldt ud den linje, som regeringen hidtil har fulgt, nemlig at måden at få dem udfaset på er ved at få det gennemført på EU-plan. Og det er at stikke blå i øjnene på danske forbrugere, hvis man påstår, at et nationalt forbud vil fjerne antibiotiske vækstfremmere fra de danske kølediske, for det vil det ikke, så længe vi bevarer vores medlemskab af EU.

Derfor er det eneste fornuftige, man kan gøre, at arbejde for, at succeshistorien med Avoparcin kan gentages, og således sikre sig, at der bliver indført et generelt EU-forbud, og derfor er Det Konservative Folkeparti heller ikke varm på tanken om at pålægge afgifter her, for vi mener ganske enkelt ikke, at det er et rigtig middel eller redskab i kampen for at få afviklet de antibiotiske vækstfremmere. Det kan godt være, at finansministeren har nogle bagtanker om at indføre en afgift, men jeg tror ikke, det er noget, der vil fremme folkesundheden i særlig vidt omfang.

Jeg synes også, det er værd at knytte et par kommentarer til punktet om mærkning og samtidig forsøge at lave en link til punktet om functional foods, for jeg hørte jo den socialdemokratiske ordfører gøre sig til talsmand for, at der er en form for selvmodsigelse i, at man på den ene side gerne vil have mærkning og klar forbrugerinformation og på den anden side er tilhænger af brugen af funktionelle fødevarer. Men jeg ser netop en sammenhæng, for i modsætning til Socialdemokratiet mener Det Konservative Folkeparti, at forbrugerne er kloge og dygtige nok til at kunne forstå en mærkning med indholdsfortegnelse på fødevarerne.

Hvis der f.eks. står på en juice, at den er tilsat kalk, så har Det Konservative Folkeparti ikke den opfattelse, som den socialdemokratiske ordfører gav udtryk for: at den naturlige konklusion for forbrugerne må være, at hvis de drikker den juice, behøver de ikke at drikke mælk. Det er jo ikke det, det drejer sig om; det drejer sig jo om, at de forbrugere, som i særligt omfang interesserer sig for sunde levnedsmidler, og som derfor gerne vil have, at levnedsmidlerne er tilsat ekstra sunde ting, også har mulighed for at blive gjort opmærksomme på det, og derfor forstår jeg ikke, at man udviser den form for formynderi over for forbrugerne, som den socialdemokratiske ordfører gav udtryk for.

Jeg vil gerne medgive, at hele området funktionelle fødevarer er meget stort og uoverskueligt, og at vi fra dansk side skal gøre vores yderste for at få fastsat nogle klare grænser, men så længe debatten ikke engang kan starte herhjemme, er det jo meget svært for Danmark at lægge sig forrest med hensyn til at få fastsat de klare grænser i EU-sammenhæng.

Og dér, hvor Det Konservative Folkeparti eksempelvis mener at der må være en klar grænse, er, når det drejer sig om medicin eller

lignende. Den slags må under ingen omstændigheder tilføres fødevarerne. Det må f.eks. ikke være muligt at købe kakaomælk med hovedpinetabletter i eller øl med p-piller i – og man kunne komme i tanker om mange andre morsomme kombinationer.

Men det er altså ikke det, vi mener, når vi taler om functional foods, og vi synes, det er udmærket, at Europa-Kommissionen i sin grønne bog på det her område allerede er kommet med et udspil om, at det er noget, man vil tage fat på i EU-regi. Så også her mener jeg, at De Konservative og Venstre er meget forudseende, når vi fremhæver det.

Til sidst vil jeg godt lige komme ind på levnedsmiddelkontrollens arbejde, for vi har jo desværre set, at der har været problemer med, at der har været en forskellig praksis, og bl.a. har Levnedsmiddelkontrollen i København jo fulgt en helt uhensigtsmæssig praksis. Men jeg forstår på ministeren, at der vil komme en ensartet fortolkning af kontrolpraksis, og det synes jeg lyder meget positivt, og det afventer jeg så.

(Kort bemærkning).

Tove Lindbo Larsen (S):

Jeg vil gerne fjerne eventuelle misforståelser med hensyn til, at Socialdemokratiet mener, at forbrugerne ikke har gavn af varedeklarationer. Tværtimod kender jeg nogle andre undersøgelser end dem, der henvises til i bemærkningerne til forslaget, og de går netop ud på, at forbrugerne ønsker varedeklarationer og gør meget ud af at læse dem. Det er den ene ting.

Den anden ting er diskussionen om functional foods. Det er da klart, at vi har behov for at tale meget mere om den sag, for i øjeblikket er det faktisk sådan, at det kunne komme så vidt, at forbrugerne fik uanede oplysninger om alle de superlative livskvaliteter, de kunne få, hvis de bare spiste et enkelt produkt, som havde et ekstra tilskud af et eller andet, og så var alt andet bare ligeegyldigt, og derfor er det vigtigt, både at der kommer information om det, og at vi finder en balance i forhold til de oplysninger, der skal være på disse særligt berigede levnedsmidler.

Og så vil jeg gerne fjerne den misforståelse, at der er tale om overformynderi, for det er der ikke; tværtimod er der tale om åbenhed og om, at vi gerne vil følge forbrugerne længst muligt i forhold til varedeklarationer.

(Kort bemærkning).

Lene Espersen (KF):

Jeg vil gerne takke fru Tove Lindbo Larsen, for nu hører jeg fru Tove Lindbo Larsen sige, at Socialdemokratiet i princippet ikke er modstander af funktionelle fødevarer, men bare gerne vil sikre, at de bliver anprist på en lødig og saglig måde, så forbrugerne har overblik over, hvad det er for nogle produkter, de har at gøre med, og til det vil jeg sige, at så er Det Konservative Folkeparti helt klart forhandlingsvilligt, for vi vil naturligvis gerne være med til, at der ikke skal være tale om en vildledning, men om en vejledning af forbrugerne.

(Kort bemærkning).

Tove Lindbo Larsen (S):

Ja, vi nærmer os jo hinanden. Og så kan jeg sige, at i forhold til de anprisninger, man kan møde i andre lande, er vi mere restriktive i Danmark. Og jeg er tilhænger af en restriktiv linje, sådan at man ikke foregøgler forbrugerne noget i forbindelse med et enkelt produkt, der er overdoseret med et eller andet stof, altså en balance med hensyn til reelle oplysninger, i stedet for at man stikker folk blå i øjnene ved at give dem en fornemmelse af, at bare de spiser det pågældende produkt, så er alt andet ligegyldigt.

Jørn Jespersen (SF):

Jeg vil gerne tilslutte mig den positive modtagelse af forslaget og derudover sige to ting som indledning til Venstre og De Konservative.

For det første vil jeg gerne sige velkommen i klubben af partier, som ønsker at arbejde for sunde og sikre fødevarer, og for det andet vil jeg sige tillykke med det markante sporskifte, som jeg oplever at der ligger i Venstres og De Konservatives politik på det her område. Jeg synes, begge dele er meget positivt, og jeg regner selvfølgelig med, at det er en ny linje, som vil blive fulgt op i kommende debatter, når disse her ting skal udmøntes i konkret lovgivning.

Om de enkelte punkter, som Venstre og De Konservative har nævnt, kan man sige, at på en del af dem er der initiativer og hensigter, som vi i SF er helt enige i, andre steder synes vi, at det er noget uklart, og der er et enkelt punkt, hvor vi er decideret uenige. Lad os tage dem ét for ét.

Omkring stop for brug af tilsætningsstoffer, som ikke kan begrundes i forbrugernes sundhed og sikkerhed, har det været SF's politik hele

tiden. Det var det grundlæggende synspunkt, der lå bag den dagsorden, vi fik vedtaget den 16. april 1996, men som Venstre og De Konservative ikke kunne stemme for. Vi synes, det er glædeligt, at der nu er langt bredere politisk opbakning til det synspunkt.

Jeg deler fuldstændig fødevarerministerens vurdering, at hvis man tager ordene, som de står i beslutningsforslaget, for pålydende, så er der tale om en ganske markant opstramning af reglerne, og den støtter vi gerne. Vi går egentlig ud fra, at Fødevarerministeriet allerede er i gang med arbejdet med at undersøge tilsætningsstofferne ét for ét for at finde ud af, om de reelt tjener et sikkerhedsmæssigt, sundhedsmæssigt formål i forhold til befolkningen, eller om der er andre motiver bag anvendelsen af dem. Hvis man ikke er i gang med det arbejde, synes vi da i hvert fald, at beslutningsforslaget her kunne være en glimrende anledning til med et rimelig bredt flertal at bede regeringen om at komme op i fart på området.

Så skal jeg i øvrigt sige, at det er jo altså ikke helt så enkelt, at man bare kan sige, at enten er det sundhed og sikkerhed, eller også er det sådan noget som vildledning. Hvad med skærekager, der kan holde sig i 2 år? Det er et holdbarhedsaspekt. Man kan selvfølgelig sige, at der er en sikkerhed i det, hvis man absolut skal spise skærekager, der er 2 år gamle, men man kunne jo også have et andet synspunkt omkring friskhed og den slags.

Så er der vækstfremmerne. Der er vi selvfølgelig enige i sigtet, men vi synes jo nok, at forslaget er blevet overhalet af udviklingen, siden det er blevet formuleret. Vi er helt enige i, at det, der virkelig batter noget på folkesundhedsområdet, er et generelt forbud i EU. Det er det, der skal til. Det mener vi, at Danmark skal støtte; og så må vi i øvrigt se på, hvad der kræves af omlægninger i dansk landbrug, og prøve at finde fornuftige løsninger på det. Men det skal ikke være sådan, at det er de driftsøkonomiske forudsætninger i landbruget, der styrer tempoet, det skal være den anden vej rundt.

Bedre varedeklorationer, bedre mærkning: Igen er vi enige i sigtet, og vi har en lang række yderligere forslag til, hvad der burde være obligatorisk, f.eks. produktionsdato og mærkning af sammensatte ingredienser under den grænse, der er i dag, bedre forklaring på uklare udtryk som »vegetabilsk protein« og sådan nogle ting, og oprindelseslandet burde være klart. Der er en lang række ting, som vi gerne går ind i.

Ernæringsundervisning medvirker vi gerne til at støtte bliver opprioriteret.

Med hensyn til genteknologi forstår vi ganske enkelt ikke, hvad der står i forslaget. Hvad er det helt konkrete sigte? Hvad er det operationelle i V's og K's forslag omkring genteknologi?

Dyrevelfærd ville det være en glimrende idé at både regeringen og V og K kom i gang med at gøre noget ved på det her område. Jeg forstår, at der nu er nogle tanker i regeringen, men vi har ikke set dem udmøntet konkret. Det vil vi meget gerne medvirke til at sørge for sker.

Functional foods er det område, hvor vi er lodret uenige. Vi tror ikke på, at der er en sundhedsmæssig gevinst i at lave lempeligere regler for sundhedsanprisninger.

Bare ét eksempel: Hvis en solbærdrik med tilsatte kunstige vitaminer bliver sundhedsanprist på nogle områder, samtidig med at den dækker måske 50 pct. af det daglige ernæringsbehov, er det så noget, der skal anpriseres over for forbrugerne? Her har vi altså en egenskab, der måske kan være positiv, samtidig med at der er en skjult egenskab, som er meget klart negativ.

Endelig er der de klare retningslinjer for levnedsmiddelkontrollens arbejde. Vi er enige i, at der er behov for bedre levnedsmiddelkontrol, men er lidt usikre på, hvad der ligger i forslaget. Er det alene en styrkelse af den faglige kompetence, f.eks. via lidt færre centre? Er det bedre regler, der sikrer ensartethed? Eller er der tale om et ønske om statsliggørelse og centralisering, sådan at man lægger det ind under Fødevarerministeriet? Det synes vi ville være meget uheldigt, at man på den måde skabte kun ét sted, hvor alle de her regler blev fortolket. Det kunne jeg godt tænke mig at få et svar på.

Endelig vil jeg sige, at jeg synes, at overskriften om høj kvalitet måske ikke er helt dækkende for forslaget, men jeg ser det på den måde, at der er et ønske om at tage yderligere politiske initiativer, som kan fremme udviklingen af udbudet af kvalitetsfødevarer på det danske marked. Vi mangler bare lidt virkemidler, og dem kunne vi måske tale om, for vi er meget enige i sigtet og vil meget gerne komme med konkrete ideer til, hvordan vi kan højne kvaliteten.

Ulla Solvang (RV):

Det Radikale Venstre kan et stykke hen ad vejen være enige i med forslagsstillerne – eller sagt på en anden måde: Det er jo svært at være uenige i målsætningen. Hvilke partier her i Folketinget går ikke ind for rene, gode og sunde fødevarer? Det gør alle Folketingets partier. Det er en god sag, og der er mange forbrugerinteresser impliceret i sunde fødevarer.

Nu har vi jo hørt, at fødevarerministeren senere i denne måned kommer med en fødevarerpolitisk redegørelse til Folketinget, og det er også via lovkatologet annonceret, at der vil komme en særlig fødevarerlovgivning. Det synes vi der er god grund til at vente på, inden man eventuelt tager fat på de initiativer, beslutningsforslaget her lister op.

Alligevel er det prisværdigt, at forslagsstillerne kommer med deres egne bud på og forventninger til, hvad man vil på det fødevarerpolitiske område, og jeg synes, der var positive toner i Venstres oplæg.

Der er ting i dette beslutningsforslag, som vi er helt enige i. Vi synes, det er en god idé, at der skal udarbejdes en langsigtet strategi for bedre dyrevelfærd. Det lægger landbruget i øvrigt også op til i redegørelsen »Godt landmandskab år 2000«, der kom for et par år siden. Redegørelsen fra landbruget var fuld af nydelige ord og hensigtserklæringer og god vilje; men god vilje og gode hensigter gør det jo ikke alene, når man taler dyrevelfærd.

I Det Radikale Venstre mener vi eksempelvis, at antibiotiske vækstfremmere helt skal fjernes fra husdyrproduktionen, og kan det ikke lade sig gøre lige nu, så er afgifter det næstbedste instrument.

Det Radikale Venstre har meget tidligt været ude med vores frygt for antibiotiske vækstfremmere i produktionen. Der blev ikke lyttet på det tidspunkt – det ligger et par år tilbage – men herefter gav forskningen os jo ret, og landbrugsministeren forbød fra den ene dag til den anden Avoparcin som det første af en række antibiotiske vækstfremmere.

Tilsætningsstoffer har vi det lige som forslagsstillerne heller ikke så godt med. Vi bliver nødt til at respektere EU-normerne på området, men når det er sagt, mener vi, at der er mange tilsætningsstoffer og madsminkfiduser, der får fødevarerne til at tage sig ud som noget andet, end de i virkeligheden er. Et eksempel er røde kødpølser med lyserødt farvestof, og hvad ved jeg.

Men værre er, at vi ikke præcis ved, hvad mange af disse tilsætningsstoffer gør ved menneskers helbred. Allergiske sygdomme er inden for de sidste tredive år steget med voldsom hast. Astma og allergisygdomme er i dag folkesygdomme, som man ved bl.a. har noget at gøre med stoffer i det omgivende miljø, altså også tilsætningsstoffer i mad. Derfor er vi tilhængere af en mere restriktiv linje på området.

I Det Radikale Venstre mener vi, at genteknologi på den ene side kan være banebrydende i forhold til sulten i verden, men hvis genteknologien på den anden side bliver brugt til at forøge mængden af sprøjtegifte til produktionen, eksempelvis den gensplejsede roe, så er udviklingen gået den gale vej.

Til forslagsstillerne må vi sige, at vi finder, der er mange gode tanker i beslutningsforslaget, men vi afventer fødevarerministerens redegørelse og den kommende reviderede fødevarerelovgivning. Til den tid mener vi, det vil være fint, at dele af dette beslutningsforslag indgår i overvejelserne.

Annette Just (FP):

Da mit partis ordfører desværre ikke kan være til stede, skal jeg sige, hvad Fremskridtspartiet mener om dette forslag.

Og jeg vil gentage, hvad der er blevet sagt fra alle andre partier: Jamen der er ikke en eneste levende dansker, der kan være imod at sikre sunde levnedsmidler af høj kvalitet. Selvfølgelig er der ikke det. Vi skal have dansk kvalitet. Det er det, som landbruget har bygget hele sit omdømme på igennem det sidste århundrede. Så langt, så godt!

Efter at jeg altså har kigget på det her, vil jeg godt starte med det positive. Det er selvfølgelig – og jeg tror, alle partier er enige om det – at antibiotiske vækstfremmere burde forbydes her og nu. Det har vi hørt fra fødevarerministeren og hele vejen rundt, selvfølgelig. Men det kræver en EU-beslutning, det ved i hvert fald alle vi, der har med EU-politik at gøre, og derfor har fødevarerministeren også fået et fuldtønde mandat til at arbejde for, at de skal forbydes.

Det er ikke det samme, som at vi går ind for, at regeringen siger: Jamen hvis ikke vi kan forbyde det, så må vi hellere nøjes med at tage lidt – og give lidt – afgifter. Den går ikke, venner. Der er vækstfremmere, som ikke indeholder antibiotika. De skal ikke bare også pålægges en ekstra afgift, for det er noget pladder.

Vi må altså også til at erkende, at der er ny teknik, hvormed vi kan lave høj kvalitet også ved brug af vækstfremmere, når der ikke er antibiotika i dem, for antibiotika har alle de – jeg var lige ved at sige sidegevinster – bivirkninger, som vi absolut ikke vil være med til. Men lad mig i hvert tilfælde sige det om vækstfremmerne.

Vi vil selvfølgelig også gerne være med til, at der skal være klarere og mere forståelig mærkning af varerne. Hvem vil ikke det? Men indtil nu har det bevirket, at vi har fået – jeg tror det er syv eller otte – forskellige slags mærker, som ingen mennesker efterhånden kan finde ud af hvad står for. De står for kvalitet på den ene led, og på den anden led og på den tredje led og på den fjerde led – og i øvrigt modsiger de alle sammen hinanden. Så lad os da blive enige om, at der skal være én slags kvalitetsmærke, sådan at forbrugerne kan finde ud af det.

For det er håbløst – og jeg tør godt sige det – at skrive på en kødpølse alt, hvad den indeholder, og alt, hvad der er blevet tilsat, og alt, hvad de forskellige grise og øvrige ingredienser, der er blevet puttet i den, har været udsat for, inden de er blevet til denne her kødpølse. Hvis alle de tekniske ting skal stå på en kødpølse, så er der for det første ikke plads til kødpølsen indeni, og for det andet er der i hvert fald ingen forbrugere, der orker at læse det alt sammen. Derfor skal det være et enkelt mærke, så folk kan finde ud af, hvad det egentlig er, vi taler om. Vi kan godt gå ind for klare, letforståelige mærkninger, men ikke for, at alting skal stå på varen hver gang, for så er det håbløst.

Vi kan naturligvis også gå ind for klare retningslinjer for levnedsmiddelkontrollens arbejde. Det har alle sagt, og jeg tror, at det er der fuld enighed om.

Men vi kan godt blive en lille smule bange, når der i dette beslutningsforslag står noget om genteknologi, for hvad er det for noget? Selvfølgelig skal det bruges fornuftigt, sådan at vi ikke kommer frem til noget, der er skadeligt, men vi skal ikke være bange for en ny teknik, vi skal ikke være bange for, at vi kan producere mere effektivt og mere sundt og fornuftigt.

Man skal også være en lille smule forsigtig med at blive ved med at køre hetz mod landmændene om dyrevelfærd. Jeg vil ikke være med til at stå her og sige, at alle grise absolut skal gå ude hele året rundt. Jeg vil vove den påstand, at det er livsfarligt for mange af grisene.

Jeg mener i øvrigt, at det, der står om ernæringslære, hører under skolerne, det falder overhovedet ikke under det her.

Og med hensyn til tilsætningsstoffer: Undskyld, dér kom jeg til at grine en anelse, for vi har haft så meget diskussion i Europaudvalget om tilsætningsstoffer. Og jeg erindrer godt, hvad det var for nogle tilsætningsstoffer, der var sværest at få igennem: det var blånelsen til fetaosten, som var et dansk ønske, og det var de røde pølser, som også var et dansk ønske, og alle partier sagde: Ih, jamen det er vi nødt til!

Så det er nok et EU-spørgsmål. Men vi skal altså også prøve på at være en anelse realistiske. Fremskridtspartiet går ikke ind for, at man bare bruger tilsætningsstoffer for fornøjelsens skyld, eller for noget som helst, der kan være sundhedsskadeligt. Det er ikke det, jeg siger. Jeg siger bare, at det her er et EU-spørgsmål.

Vi vil selvfølgelig arbejde konstruktivt med forslaget, men vi vil altså også have lov til at sætte et spørgsmålstejn ved nogle af tingene. Og dermed har vi altså heller ikke sagt, at alt, hvad der kommer fra fødevarerministeren fra nu af, siger Fremskridtspartiet jublende ja til og klapper i vores små hænder. Det kan ministeren være helt rolig og tryk ved.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

To ting til fru Annette Just:

For det første om spørgsmålet om væksthæmmere, der ikke er antibiotiske: Nu skal man altså lige være opmærksom på, at den mest brugte af dem, som ikke er antibiotiske væksthæmmere, er kræftfremkaldende. Det fik EU lige i hovedet igen, da vi havde sagen om hormoner i forhold til USA, at man ikke kunne forstå i USA, at vi kunne have så meget imod hormoner i kødproduktionen, når vi selv brugte den pågældende væksthæmmer, som er kræftfremkaldende. Så det er altså ikke sådan, at bare fordi de ikke er antibiotiske, så er de uden problemer.

Det andet, som jeg gerne vil ind på, er fru Annette Justs tale om, at varedeklARATIONER kan være gode nok, men der er bare ikke plads på emballagen. Der er faktisk en dansk detailhandelskæde, Dansk Supermarked, som har lavet et nyt koncept for varedeklARATIONER, som fortæller alle de ting, der er forbrugerønsker om at få at vide. De fortæller om fremstillingsprocessen, om produktets historie, om fremstillingsmåden, og der er også lavet regler for, hvad

man gør, hvis emballagen i nogle ganske enkelte tilfælde ikke er stor nok.

Man kan altså sagtens have den målsætning. Det er ikke så tit, at Dansk Supermarked, A.P. Møller og SF står på samme side, men da medierne alligevel holder fri hver fredag, kan jeg nok sige det uden den store risiko.

Det er altså vist i praksis, at det kan lade sig gøre, og det kunne man selvfølgelig også kræve lovgivningsmæssigt, så her er der altså grund til at sige: Lovgivningen burde leve op til Dansk Supermarkeds niveau.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Jeg vil gerne takke for, at jeg blev gjort opmærksom på, at der også er væksthæmmere uden indhold af antibiotika, som det nu er blevet bevist er kræftfremkaldende. Det er jeg helt opmærksom på.

Jeg sagde ikke, at det er alle væksthæmmere, som ikke er antibiotiske, der skulle være tilladt. Jeg sagde bare, at der er nogle, der ikke har antibiotika, som måske kan være tilladt, når det bliver bevist, at de ikke er skadelige. Selvfølgelig skal de ikke være skadelige.

Angående mærkning er jeg helt opmærksom på, at der er nogle, der har prøvet på at give mærkning på simpelt hen alt, hvad der overhovedet findes. Her sagde jeg i al fredsommelighed, at jeg godt kan gå ind for et forslag, der siger: Vi skal have nogle letgenkendelige mærker. Jeg har også prøvet at stå og kigge på alle mulige mærkelige forkortelser for det, der kan være tilsat, og ærligt og oprigtigt: Man forstår ikke en plidder af det, hvis man ikke ligefrem er blevet allergisk over for noget og har fundet de numre frem, som man ikke kan tåle. Derfor synes jeg, at en letforståelig mærkning ville være bedre.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Det deklareringskoncept, som jeg taler om, er ikke spor svært forståeligt. Der står f.eks., hvilket land varen kommer fra. Hvis det er kalvekød fra Irland, står der kalvekød fra Irland. Det tror jeg, at selv fru Annette Just ville kunne forstå.

Der står på varen, hvornår den er produceret, nemlig en produktionsdato – det kunne være den 17. november 1997 – i stedet for, som det alt for tit er i dag, at det er længste holdbarhed, der står. Forbrugeren ved altså ikke, om varen

er 1, 2, 3 eller 4 måneder gammel, men kun, at den kan holde sig i halvandet år, fordi der er tilsat forskellige stoffer. Det er da også til at forstå.

Der står f.eks., hvis der er brugt vækstoffremmere, således at det ikke kun er den omvendte mærkning, hvor man får at vide, at varen er fri for vækstoffremmere. Der står decideret på varen: Her er der brugt vækstoffremmere til at producere kødet. Det er da også til at forstå.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Jeg takker for det klare eksempel med kalvekød. Nu er kalvekød ikke kødpølse. Jeg tog eksemplet med kødpølse, fordi der er så mange tilsætningsstoffer, og det var faktisk det, jeg talte om, nemlig tilsætningsstoffer. Men her blev der brugt et eksempel med den rene, klare vare uden tilsætning, nemlig kalvekød.

Jeg vil lige gøre opmærksom på, at jeg faktisk selv har stillet forslag her i Folketingssalen om, at vi kunne importere kød – det var nu oksekød, men det bliver det jo senere, når det starter med at være kalv – hvor man kunne skrive, om der var blevet brugt vækstoffremmere. Det var bl.a. for at hindre den tekniske handelskrig, der nu er med USA, at jeg sagde: Lad os da mærke kødet med, at her er der blevet brugt vækstoffremmere til kalvene. Jeg synes, det er en glimrende idé.

Det kan lade sig gøre at skrive, at det er kalvekød, at det kommer fra det land, at det er produceret den dato, og at der er blevet brugt vækstoffremmere. Det er i orden. Men når man begynder at tale om kødpølse, hvor der er 70 ting, der skal stå i deklARATIONEN, er det, at det giver et problem, og så kan det være en god idé med et mærke i stedet for.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Hvis der er nogen, der producerer kødpølse med 70 tilsætningsstoffer, tror jeg, at alene mængden er ret oplysende for den enkelte forbruger. Så kunne vi jo fortsætte fødevarerministerens udmærkede initiativ med en vildledningskampagne og sige: Problemet med fru Annette Justs kødpølse løser vi ved, at den simpelt hen ikke må hedde kødpølse, fordi kød er den mindste ingrediens i den. Så kunne vi kalde den en tilsætningsstofspølse.

Jette Gottlieb (EL):

Vores ordfører på området kan ikke være til stede, og derfor vil jeg fremføre følgende:

I Enhedslisten er vi også glade for, at Venstre og De Konservative er begyndt at få øjnene op for nogle af de mange forureningsproblemer, der findes i forbindelse med vores fødevarer. Det er en flot overskrift, forslaget har: Sikring af sunde levnedsmidler af høj kvalitet, men det forekommer os, at de forslag, der ligger under overskriften, er spredt ret tilfældigt ud.

Når jeg f.eks. læser afsnittet om tilsætningsstoffer, forestiller jeg mig, at forslagsstilleren har haft besøg af sin gamle mor under efterårs-syltningen, og den gamle mor har ladet en bemærkning falde om, at det er da noget skørt noget med de her nymodens købesylterødbeder: at der er tilsat kunstige tilsætningsstoffer og konserveringsmidler til eddiken, da eddikens funktion netop er at konservere de syltede grønsager.

Således inspireret har V og K følt et behov for at fremsætte et beslutningsforslag om tilsætningsstoffer. Hos V og K er tilsætningsstofferne, som jeg læser det i forslaget, først og fremmest ensbetydende med konserveringsmidler, men der er jo ingen grund til at glemme alle de andre typer af E-numre i fødevarerne såsom farvestoffer, kunstige aromastoffer, emulgatorer, stabilisatorer osv., som i denne sammenhæng er lige så problematiske med hensyn til udvikling af allergi, og som belaster helbredet i øvrigt.

En anden måde at fortolke afsnittet på er, som fødevarerministeren gør det, at det forstås som en uhyre restriktiv holdning til alle tilsætningsstoffer, og det skulle da glæde os overordentligt, hvis beslutningsforslaget her udløser et lovforslag, der går i den retning, fra ministerens side. Det ville være fint.

Det virker også, som om den gamle mor, der nu har været på besøg, i virkeligheden også lider af mælkeallergi, og at et af de problemer, hun har, er, at hun ikke kan gennemskue, hvordan de lange indholdsfortegnelser med de mange kemiske ord skal forstås, og om der nu også er mælkebestanddele i den fødevarer, hun prøver at købe. Derfor er denne problematik også blevet udvalgt til at blive beskrevet i forslaget, men det virker altså en anelse tilfældigt. Men der er tydeligvis tale om, at V og K er under indflydelse af den almindelige opvågner over for de helt iøjnefaldende tåbeligheder i

vores kemiske industrielle fødevarerproduktion, og hermed en kvittering for det. Det er fint.

Men hvor i forslaget er den konsekvente løsning, nemlig en omstilling til økologisk produktion? Et væsentligt aspekt i økologisk fødevarerproduktion er netop at behandle de producerede råvarer ordentligt, når de skal forarbejdes videre, at bruge sund fornuft i tilberedningen af syltetøj, leverpostej og isen osv., så de gode råvarer ikke ødelægges ved tilsætning af kemikalier eller ved bestråling, som nedbryder vitaminerne. At det så betyder, at leverpostej skal spises, inden der er gået fem dage, er bare naturligt og kan inkorporeres i planlægningen af familiens hverdag.

Apropos leverpostej klarer økologisk produktion på én gang alle problemer med de antibiotiske vækstfremmere, som er forslagets pind nummer to. Her har man nemlig valgt at give dyrene så gode forhold, at de kan vokse effektivt uden brug af vækstfremmere. V og K er ikke kommet så langt, at de bekymrer sig om andre vækstfremmere end de antibiotiske, så jeg vil minde V og K om, at der er andre problematiske vækstfremmere, nemlig tungmetaller og kobber, som i store mængder hældes i svinefoder i øjeblikket.

Den føromtalte lever benyttes netop fysiologisk som oplagringsorgan for giftstoffer, som kommer ind i organismen, og derfor vil kobber og andre miljøfremmede tilsætningsstoffer netop i høj grad deponeres i leveren, som trods alt stadig er en væsentlig bestanddel af leverpostej.

Under forslagets punkt om ernæringsundervisning, som også ligger V og K på sinde, burde vi altså som det første udbrede budskabet: Køb økologisk leverpostej, men når vi læser forslagets ukonkrete afsnit om ernæringsundervisning, virker det blot som en nem måde til at slippe uden om at tale om realiteterne. Man kan altid i en snæver vending henvise til, at befolkningen ikke følger kostpyramiden, og at befolkningen i øvrigt ryger for meget.

Måske er V's og K's bud på fremtidens ernæringsundervisning, at parolen skal hedde: Spis flere grønsager med pesticidrester og kunstigt tilsat C-vitamin. Det er meget bedre end de salmonellabefængte æg og den kobberbelastede leverpostej fra kostpyramidens top.

Svaret på de fleste af de problemer, som V og K rejser, ligger i den økologiske produktion. Økologisk produktion har løst stort set alle de problemer, som V og K henviser til under føl-

gende overskrifter: Tilsætningsstoffer, vækstfremmere, klarere mærkning og kritisk godkendelse af genteknologiske produkter.

Der er nemlig ikke behov for, at de anvendes i økologisk produktion. Her er en langsigtet strategi for at forbedre dyrevelfærdens indført, og functional foods erstattes i økologisk produktion af fødevarer med et naturligt højt indhold af vitaminer og mineraler.

Derimod har vi i tidens løb set, at V og K har været med til at forhindre, at det økologiske landbrug udvikles, og vi må konstatere, at de hellere vil betale for oprydningen i miljø- og sundhedsproblemerne over skattebilletten.

Enhedslisten har fremsat to lovforslag, som kommer til behandling i den nærmeste fremtid. Det ene er et forslag om et midlertidigt stop for opførelse og nyindretning af spaltestalde i landzone, og det andet er et forslag til lov om afgift af antimikrobielle vækstfremmere til dyrefoder.

De inventartunge spaltestalde er netop skyld i, at dyrene har så dårlige forhold, og at brugen af vækstfremmere bliver interessant for landmanden, og derfor skal der ikke investeres 3 mia. kr. i spaltestalde til svin i de næste år, som den blinde udvikling foreskriver det.

Vi synes som sagt, at intentionen i overskriften er meget smuk. Sikring er et meget stærkt ord, men hvis intentionerne skal hæve sig ud over reklametryksagen i et valgår, må vi måle V's og K's gode vilje ved de konkrete afstemninger i den kommende periode, og første gang når vi skal stemme om L 27 og L 63.

Ole Donner (DF):

Jeg lyttede med stor interesse til ministerens entusiastiske tale om beslutningsforslag nr. B 26. Ministeren ligefrem glædede sig til at skulle deltage i behandlingen her i Folketingsalen.

Jeg har ikke haft den samme glæde, fordi jeg først for et par timer siden fik at vide, at det var mig, der skulle være ordfører på forslaget, men jeg er glad for at kunne sige til ministeren, at vi her har et forslag, som vi er enige med ministeren i. Vi vil gerne, som ministeren udtrykte det, deltage i et bredt, nationalt kompromis om dette forslag.

Jeg skal bare fremhæve nogle enkelte af pindene, og den første er: En klarere og mere letforståelig mærkning af varer. Det turde jeg næsten ikke sige, for vi skulle nødig genoptage

den pølsesnak, vi lige har haft, men det er altså et punkt, som vi går ind for.

Punktet om opprioritering af ernæringslære i folkeskolen og på de sundhedsfaglige uddannelsesinstitutioner synes vi er et meget relevant punkt. Vi mener, at det, det drejer sig om, er at oplyse forbrugerne om de forskellige ting, således at kvaliteten kan blive højnet også ved den måde, varen fremstilles på, så alt i alt er vi meget positive over forslaget.

Tredje næstformand (Margrete Auken):

Så er det ordføreren for forslagsstillerne, hr. Jens Vibjerg.

Jens Vibjerg (V):

Jeg vil starte med at sige tak for de mange pæne ord, der er blevet sagt om vores forslag.

Der er nogle punkter i forslaget, som jeg gerne vil uddybe lidt, for med den taletidsbegrænsning, der er, var det svært for fru Mariann Fischer Boel at komme ind på alle de væsentlige emner i dette gode forslag. Der er altså nogle punkter, som jeg godt lige vil gøre lidt mere ud af på nuværende tidspunkt.

Det ene er med hensyn til tilsætningsstofferne, hvor vi i Venstre synes, at brugen af tilsætningsstoffer har taget overhånd. Vi er selvfølgelig helt på det rene med, at mange tilsætningsstoffer, der anvendes i fødevarer, er helt nødvendige af hensyn til varernes holdbarhed og sikkerhed, og det er klart, at vi ikke må sætte sikkerheden over styr.

På den anden side skal vi altså heller ikke bruge flere tilsætningsstoffer end nødvendigt. Vi tror på, at de rene råvarer er at foretrække, og man skal ikke udsætte allergikere for unødige lidelser. Desuden skal det af varedeklarationen klart fremgå, hvilke tilsætningsstoffer der er anvendt og eventuelt med angivelse af mulige allergireaktioner. Det skal ske ikke alene af hensyn til allergikere, som er afhængige af information om de tilsatte stoffer, men også af hensyn til de øvrige forbrugere. Jeg vil sige til fødevarerministeren, at vi synes, at der skal ryddes op på dette område.

Det fører os over i den næste pind, nemlig mærkningen, som også er et væsentligt punkt for os. Vi står her over for to hensyn: På den ene side vil vi gerne medvirke til at opfordre forbrugerne til at spise så sundt som muligt, og på den anden side må vi lade forbrugerne vælge de varer, som de selv ønsker.

Det er Venstres opfattelse, at den bedste måde til at bygge bro og finde en fornuftig balance mellem disse to hensyn er at øge informationsniveauet for forbrugerne så meget, at det valg, der træffes, i høj grad sker på forbrugers eget ansvar.

Vi ser i dag en mærkning, som ofte er mere vildledende end vejledende, ja, det er vist ikke forkert at sige, at den i mange tilfælde er decideret håbløs. Det er også det, vi her har hørt fra en række ordførere, så derfor må vi stille krav om, at mærkningen af varerne er både klar og troværdig.

Jeg er overbevist om, at ministerens igangværende bestræbelser på mærkningsområdet er et skridt i den rigtige retning, men det er langt fra udtømmende, så vores opfordring til regeringen er: Nedsæt en arbejdsgruppe til at undersøge mulighederne for at højne varedeklarationernes oplysningsværdi og for at gøre dem enklere og letforståelige.

Jeg vil også godt sige lidt om genteknologi, for den ofrer vi i Venstre stor opmærksomhed, og det er Venstres opfattelse, at vi skal være positive, men kritiske over for den genteknologiske udvikling. Det er kontrollen, før et gensplejset produkt godkendes, man skal koncentrere indsatsen om. Der må stilles skrappe krav til forundersøgelser, før et produkt sendes på markedet, og specielt må man sikre sig, at der ikke er sundheds- eller ernæringsmæssige problemer ved et gensplejset produkt, ligesom det må sikres, at produktet ikke har nogen negativ indvirkning på natur og miljø.

I tilfælde, hvor der er tvivl om et gensplejset produkts eller en plantes egenskaber, må man lade tvivlen komme forbrugeren til gode og stoppe produktet. Samtidig kan der være etiske grænser i forbindelse med anvendelsen af genteknologien, som skal diskuteres, før gensplejsning tillades.

Omvendt rummer genteknologien store positive muligheder for at forbedre både kvaliteten og kvantiteten af verdens levnedsmiddelproduktion, og specielt i den tredje verden kan genteknologien vise sig at være en vigtig hjælp. FAO anbefalede på sit fødevarer-topmøde i 1996, at man for at skaffe fødevarer til hele verdens befolkning skulle anvende genetisk forbedrede sorter, som er mere højtydende, og som bedre tåler tørke og angreb fra insekter.

Også i Danmark kan man forestille sig en positiv virkning af øget brug af genteknologi. Man har bl.a. mulighed for at reducere anvend-

delsen af sprøjtemidler ved at gøre planter resistente over for sygdomsangreb. Desuden kan genteknologien sikre bedre og renere produkter samt en mere optimal ressourceudnyttelse. Vi må heller ikke se bort fra, at genteknologien er et vækstområde med et stort potentiale i form af arbejdspladser.

Venstre lægger vægt på, at en streng offentlig kontrol er en forudsætning, før et gensplejset produkt godkendes. Gensplejtede produkter skal mærkes, så forbrugeren har mulighed for fra- og tilvalg.

Et af de nye begreber inden for fødevarer er functional foods, altså fødevarer med bestemte sundhedsmæssige egenskaber. Hvis alle mennesker fik den optimale kostsammensætning, var der for så vidt ikke grund til at diskutere functional foods, men vi ved, at det langt fra er tilfældet. Derfor er det rimeligt med en god og konstruktiv debat om mulighederne i functional foods.

Det er et marked i vækst, og det er et område, der rummer en række muligheder med hensyn til hensigtsmæssig ernæring. Når det nu uden tvivl vil være et stort vækstområde og Danmark er en stor fødevarerproducent med en enorm eksport, vil det være rigtigt, at vi er med, ikke bare med på vognen, men på førersædet. Hvis vi ikke allerede nu formulerer en fremsynet politik, bliver det os, der hænger på bagsmækken og lader de andre bestemme, hvor vi kører hen.

Det må være rigtigt, at man, i den udstrækning sundhedsmæssige fordele dokumenteres, får lov at oplyse herom. Det hører med til god forbrugeroplysning. Den hidtil meget restriktive danske holdning er uheldig både ud fra en sundhedsmæssig og en konkurrencemæssig synsvinkel, men jeg hørte bemærkninger fra både fødevarerministeren og regeringspartierne om, at der er en åbning på vej med hensyn til functional foods, og det hilser jeg med tilfredshed.

Jeg synes, vi skal sikre, at der også må være en mulighed for at anføre de sundhedsmæssige fordele ved mad, functional foods og kosttilskud, i den udstrækning de er bevist. Det er selvfølgelig vigtigt, at der udarbejdes strenge offentlige retningslinjer for, hvilke anprisninger der må anvendes, og det skal klart dokumenteres, at det pågældende produkt har en positivt sundhedsfremmende virkning.

Selvfølgelig må befolkningen ikke foranlediges til at tro, at disse produkter alene kan fore-

bygge og helbrede sygdomme, men det er lige så vigtigt, at vi for folkesundhedens skyld udnytter de muligheder, der ligger i disse produkter. Fra Venstres side skal der i hvert fald lyde en klar opfordring til ministeren om at ændre levnedsmiddeloven, så vi som forbrugere får mulighed for at udnytte de nye muligheder, der ligger her.

Et vigtigt område, når vi taler om levnedsmidler af høj kvalitet, er levnedsmiddelkontrollen, som ikke uden grund har været kritiseret fra flere sider. Kritikken har bl.a. været fokuseret på den uensartede kontrol, der skyldes kontrolenhedernes meget forskellige fortolkning af levnedsmiddelkontrollen.

Først og fremmest af hensyn til forbrugerne, hvad enten man går på indkøb i supermarkedet eller går på restaurant, er det vigtigt, at vi kan regne med en ensartet høj standard. Det er da også vigtigt, at fødevarerindustrien, detailhandelen og restaurationsbranchen har en rimelig ensartet standard over hele landet.

Levnedsmiddelkontrollen er i dag organiseret i 32 fælleskommunale kontrolenheder, og man kan med rette diskutere, om enhederne er store nok til at løse tidens krav, og om de er organiseret på en hensigtsmæssig måde.

Levnedsmiddelkontrollen udøver både entreprenørvirksomhed og myndighedsudøvelse, og i Venstre er vi specielt optaget af, at myndighedsudøvelsen er under direkte politisk kontrol. Det element finder vi i Venstre ikke er opfyldt under den nuværende struktur. En moderne levnedsmiddelkontrol kræver et meget avanceret apparatur og et meget dygtigt fagligt miljø. Også det punkt har de nuværende levnedsmiddelkontrolenheder svært ved at leve op til.

Derfor burde det overvejes, om det ikke vil være en mere hensigtsmæssig struktur at lægge ansvaret for levnedsmiddelkontrollen over til amterne. Så kom den under direkte politisk kontrol, og vi kunne reducere antallet til 14 enheder med deraf følgende muligheder for at have både det fornødne apparatur og den fornødne ekspertise.

Det er klart, at selv om man fra politisk side opstiller de bedste politiske betingelser for produktion af gode og ernæringsrigtige fødevarer, er det i sidste instans forbrugerne selv, som skal træffe valget. Bedre spisevaner kan bidrage positivt til at forebygge en lang række hyppigt forekommende sygdomme i Danmark. Ernæringsrelaterede sygdomme giver i dag anled-

ning til forringet livskvalitet og udgør en betragtelig belastning af sundhedssystemet. Mange mennesker kan ved at ændre deres spisevaner undgå en række ernæringsrelaterede sygdomme og desuden fremme deres helbred. Dermed forkortes indlæggelsestider og medicinforbruget kan sættes ned.

Med dette beslutningsforslag lægger Venstre og De Konservative op til debat på et område, der også i fremtiden skal placere Danmark i den absolutte top med en stor fødevarerproduktion af høj kvalitet, men som samtidig skal sikre, at de bedste råvarer ender som en god oplevelse på vores tallerken. Jeg tager de bemærkninger, der er faldet fra de forskellige partier, som udtryk for, at det er der rimelig bred enighed om.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Der er nogle ting, som jeg gerne vil spørge Venstre og De Konservative om for at få fuldstændig klarhed over, hvad det er for nogle intentioner, der ligger i forslaget.

For det første med hensyn til functional foods. Hr. Jens Vibjerg siger, at hvis alle fik den optimale kostsammensætning, var der sådan set ingen grund til at arbejde med det. Hvorfra ved Venstre og De Konservative, at det at begynde at åbne for flere sundhedsanprisninger fører til, at befolkningens kostsammensætning vil gå i en positiv retning?

Ligger der nogen som helst dokumentation for det i form af undersøgelser og overvejelser? Der er mange ernæringsforskere, der mener, at det modsatte vil være tilfældet, nemlig at det samlet set vil føre til en dårligere kostsammensætning for befolkningen som helhed.

Så er der spørgsmålet om kontrol. Jeg vil meget gerne spørge Venstre og De Konservative, om de intentioner, der ligger i forslaget, betyder, at man er åben over for en statsliggørelse, hvor man centraliserer og samler al kontrol med fødevarerne ét eneste sted, nemlig i ministeriet.

Og endelig med hensyn til vækstfremmere, hvor jeg forstår, at der er meget bred enighed om, at det i sidste instans er et EU-anliggende. Hvad siger man til en idé om, at Folketinget for at støtte fødevarerministeren i hans forhandlinger i EU samlet sender et brev til de andre 14 landes parlamenter, hvor vi redegør for vores indstilling til dette forslag og opfordrer til, at

man behandler spørgsmålet i de 14 parlamenter?

(Kort bemærkning).

Lene Espersen (KF):

Jeg vil gerne meget kort svare hr. Jørn Jespersen på de spørgsmål, han stillede til Det Konservative Folkeparti.

Først om vækstfremmerne. Her mener jeg, at vi allerede i dag kører den rigtige strategi, nemlig at vi skal have den videnskabelige dokumentation på plads, før vi kræver et forbud i EU. Jeg mener, at det er den rigtige metode at gøre det på, og jeg tror ikke, at det overhovedet hjælper med til at få et forbud hurtigere igennem, hvis vi begynder at skrive rundt til parlamenterne. Jeg tror, vi er enige om sigtet, men jeg mener, at den strategi, som fødevarerministeren hidtil har lagt, er en fornuftig strategi på dette område.

Om levnedsmiddelkontrollen vil jeg sige, at det er et krav fra Det Konservative Folkeparti, at vi får en forenkling og en enstrengt kontrol, som fungerer ens i hele landet. Jeg vil ikke se en situation, hvor en produktionsvirksomhed i Skagen får en godkendelse, hvorimod den samme produktionsvirksomhed i København får et nej.

Vi kan simpelt hen ikke have et så ulige system i Danmark, og derfor er vores eneste overordnede krav, at vi skal lave et system, hvor kontrollen fungerer ensartet i hele landet. Jeg synes ikke, man på forhånd skal begynde at inddele det i båse det ene eller det andet sted. Vi afventer det udspil, der kommer fra ministeren.

(Kort bemærkning).

Jens Vibjerg (V):

Jeg vil gerne sige til hr. Jørn Jespersen, at vi tror, der ligger nogle muligheder på området med functional foods. Det fremgår jo også klart af vores forslag, at man kun må bruge en anprisning i de tilfælde, hvor det er dokumenteret, at der er en effekt. Det vil sige, at vi i hvert fald er ude over alle de teoretiske situationer, man kan komme ud i. Virkningen af et produkt skal være klart dokumenteret, for at man kan gå ind og give en anprisning.

Vi synes, det vil være fornuftigt, at vi kommer med på vognen og er med til at sætte dagsordenen, frem for at vi bliver afhængige af nogle, havde jeg nær sagt, mere eller mindre tilfældige beslutninger ude i den store verden. Jeg

tror, at hvis vi er på førersædet på dette område, er vi også med til at sætte den kritiske, men positive dagsorden.

Med hensyn til levnedsmiddelkontrollen tror jeg, det er vigtigt, at vi får den samlet i nogle færre slagkraftige enheder, og jeg er meget overbevist om, at det er vigtigt, at vi har den under en direkte politisk kontrol. Her ser vi i Venstre amterne som en mulighed for både at få den slagkraftige styrke, der skal være i de enkelte institutioner, og samtidig have den direkte politiske kontrol.

Med hensyn til antibiotiske vækstfremmere synes jeg, vi må gøre brug af alle tiltag, der kan være med til at samle bestræbelserne i hele EU for at få de antibiotiske vækstfremmere udfaset. Vi skal lægge så meget pres på vores fødevarerminister som overhovedet muligt, således at ministeren får tilstrækkelig gennemslagskraft på dette område. Jeg synes, vi skal bruge alle de tiltag, vi kan.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Jeg er lidt ked af, at der er kommet uklarhed ind i debatten om vækstfremmere. Jeg havde egentlig opfattet det sådan, at alle og også Det Konservative Folkeparti var enige om, at den viden, vi har i dag, er tilstrækkelig til at sige, at man ud fra et forsigtighedsprincip bør forbyde dem.

Nu hørte jeg det sidste svar fra fru Lene Espersen, som om det skal undersøges yderligere, og at man skal afvente undersøgelser af hvert enkelt stof, før Danmark kan gå ind for et forbud. Det mener jeg ikke er det, der har været enighed om hidtil, og jeg synes, det er lidt vigtigt, at man i hvert fald ikke stikker befolkningen blå i øjnene.

Vi er enige om, at vi selvfølgelig skal bruge viden om til at undersøge sagerne, så vi ikke udtaler os ud i den blå luft, men spørgsmålet er, hvor strenge krav til bevisbyrden vi stiller. Skal noget være endegyldigt bevist, før man kan forbyde det, eller kan en risikovurdering i forhold til en behovsvurdering være nok til at sige, at her forbyder vi det ud fra et forsigtighedsprincip?

Jeg synes ikke, jeg fik svar på mit spørgsmål om funktional foods. Hvorpå bygger Venstre sin opfattelse af, at man kan højne befolkningens sundhedstilstand ved at åbne for sundhedsanprisninger? Selvfølgelig kan man tro det, men foreligger der noget lidt mere håndfast?

(Kort bemærkning).

Lene Espersen (KF):

Jeg ved ikke, om hr. Jørn Jespersen og jeg har befundet os to forskellige steder under debatten; men som jeg kunne forstå det, var der meget bred enighed om, at vi skal udfase de antibiotiske vækstfremmere, og hvis det skal have nogen som helst effekt, skal vi minimum gøre det på EU-plan.

Det, jeg har gjort mig til talsmand for, er, at vi fortsætter de bestræbelser, vi har gjort fra dansk side det sidste år med hensyn til Avoparcin. Vi skal sørge for, at dokumentationen er i orden vedrørende krydsresistens, vi skal smække den på bordet over for de andre EU-ministre og lave nationale forbud, og efterfølgende kommer der så et EU-forbud. Jeg mener, det er den strategi, vi også skal følge, når det gælder de andre vækstfremmere, og jeg har på intet tidspunkt gjort mig til talsmand for, at Danmark lige pludselig skal begynde at gå foran uden at have dokumentationen på plads og begynde at råbe op om et forsigtighedsprincip. Det står der nemlig ikke noget som helst om i artikel 11, beskyttelsesklauselet, som vi har diskuteret 100 gange i Europaudvalgets møder.

Jeg mener altså, at vi må fortsætte med at bruge den procedure, som fødevarerministeren hidtil har brugt, for det er langt den mest effektive måde at få udfaset de antibiotiske vækstfremmere på.

(Kort bemærkning).

Jens Vibjerg (V):

Et godt eksempel kunne være juice tilsat kalk. Vi ved jo, at kalk modvirker knogleskørhed, og det vil være bedre at drikke juice tilsat kalk frem for f.eks. at indtage kalktabletter sammen med vand. Når hr. Jørn Jespersen får juice tilsat kalk, får hr. Jørn Jespersen også de andre gode ting, der er i juice, som f.eks. vitaminer.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Tredje næstformand (Margrete Auken):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri. Hvis ingen gør indsigelse mod dette

forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af lovforslag nr. L 54:

Forslag til lov om ligebehandling af mænd og kvinder inden for de erhvervstilknyttede sikringsordninger og om ændring af lov om ligestilling mellem mænd og kvinder.

Af økonomiministeren (Marianne Jelved).
(Fremsat 30/10 97).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Sonja Mikkelsen (S):

Det er med stor glæde, jeg på Socialdemokratiets vegne kan give tilslutning til dette lovforslag, der endelig fastslår, at kvinder og mænd skal behandles lige på arbejdsmarkedet, også i pensionistårene.

Her i 1997 kan man undre sig over, hvordan man overhovedet på et tidspunkt har fået den tanke at give kvinder mindre at leve for i deres alderdom end mænd, når de har indbetalt det samme til pensionskassen, alene med den begrundelse, at der var en chance for, at kvinderne levede længere.

Med lovforslaget gennemføres efter mange års tilløb direktivet om ligebehandling af mænd og kvinder inden for de erhvervstilknyttede sociale sikringsordninger, som oprindeligt er fra 1986, men blev ændret sidste år efter en række retssager ved EF-Domstolen. Socialdemokratiet er meget tilfreds med, at økonomiministeren har valgt at gennemføre direktivet i Danmark på grundlag af et krav om ens behandling uanset køn i stedet for at videreføre den valgfrihed, som direktivet umiddelbart giver. Der er nemlig allerede rejst tvivl om, hvorvidt dette kan holde for en nærmere prøvelse.

I flere af høringssvarene er der argumenteret imod, at valget ikke overlades til arbejdsmarkedets parter. Til disse indvendinger kan man vel sige, at arbejdsmarkedets parter har haft i hvert fald 7 år til at træffe beslutning om at tilslutte sig tanken om et fælles grundlag uanset køn, og at de pensionskasser, der opererer med køns-

forskellige ydelser, med Forsikringsrådet skubbet foran sig har fastholdt, at der ikke var nogen som helst begrundelse for at sadle om på dette område. Derfor er der ingen tvivl om, at det er nødvendigt at bestemme det ved lov på samme måde, som vi har et lovkrav om ligeløn, så ingen af de kollektive pensionsopsparingsordninger for fremtiden kan smyge sig uden om at tilbyde samme vilkår i alderdommen for mandlige og kvindelige medlemmer. Kunne man fortsætte som hidtil, ville det naturligvis være nemmest, men det er ikke altid klædeligt at springe over, hvor gærdet er lavest.

Vi anerkender, at det kan være forbundet med en del administration at formidle overgangen til de nye betingelser, også fordi man må køre parallelle systemer i en årrække. Derfor er det også tilfredsstillende, at økonomiministeren i det oversendte høringsnotat har oplyst, at Finanstilsynet er blevet anmodet om at se nærmere på denne side af sagen, også set i lyset af, at mange edb-kyndige i de nærmeste år er engageret i at løse år 2000-problemet i systemerne.

Jeg fornemmer, at både ministeren og hendes embedsmænd på samme måde, som det tydeligt fremgår af høringssvaret fra Advokatrådet, har læst professor Ruth Nielsen og cand.polit. Sanne Utzens artikler, som kom frem for et par år siden. Her gennemanalyserer de to forskere hele problemstillingen i relation til Traktatens artikel 119 om ligebehandling på arbejdsmarkedet, og Ruth Nielsen og Sanne Utzen når bl.a. frem til den konklusion, at en dansk prøvesag ved Domstolen ville medføre en afgørelse om, at mænd og kvinder skal have det samme udbetalt, når de i øvrigt har haft lige vilkår i arbejdslivet. Som lovgiver er jeg taknemmelig for, at vi har forskere, der vil og kan dokumentere urimeligheder i samfundet – i dette tilfælde arbejdsmarkedets pensionsordninger – og også formidler deres forskningsresultater, så vi som beslutningstagere får et grundlag for at rette op på forholdene, som tilfældet er her.

Jeg skal allerede nu bebude, at Socialdemokratiet under udvalgsarbejdet vil interessere sig lidt nærmere for, hvordan de såkaldte valgfrie ydelser vil blive behandlet fremover som følge af lovforslaget. Men vi er altså helt indstillet på og meget tilfredse med, at der nu bliver lejlighed til at stemme for ligebehandling af mænd og kvinder i pensionistårene, og vi håber, at hele Folketinget vil stemme sammen med os i denne sag.